មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាជួបជាមួយជនរងគ្រោះនៅខេត្តកំពត

ឆ្នាំ១៩៧៥ ពេលដែលខ្មែរក្រហមចូលក្នុងភូមិរបស់គាត់ លោកពូ កុយ ស៊ា ទើបតែមានអាយុ១០ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ ។ គាត់ត្រូវបានចាត់តាំងឲ្យទៅធ្វើការនៅក្នុងកងកុមារ ហើយខ្មែរក្រហមបានតម្រូវឲ្យគាត់ធ្វើការចម្រាញ់យកថ្នាំពីដើមរុក្ខជាតិ ។ ពីរឆ្នាំក្រោយមក ប្រមាណជានៅឆ្នាំ១៩៧៧ លោកពូស៊ា ត្រូវបានប្តូរទៅកាន់កងចល័តយុវជន និងត្រូវតម្រូវឲ្យចាប់ផ្តើមហ្វឹកហាត់ដើម្បីប្រយុទ្ធនៅក្នុងសង្គ្រាមជាមួយប្រទេសវៀតណាម ។

ថ្មីៗនេះ នៅខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ បុគ្គលិករបស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបានទៅអង្គុយលេងនៅលើកៅអីខាងក្រៅផ្ទះរបស់គាត់ នៅពេលដែលលោកពូស៊ាកំពុងតែអានឈ្មោះប្រជាជនដែលមាននៅក្នុងបញ្ជីមួយ នៅក្នុងបញ្ជីនោះក៏មានឈ្មោះរបស់គាត់ដែរ ។ ទាំងនោះគឺជាឈ្មោះរបស់ប្រជាជនដែលបានធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍រៀបរាប់អំពីទុក្ខវេទនារបស់ពួកគាត់កាលពីនៅក្រោមរបបខ្មែរក្រហមពី៣០ឆ្នាំមុន ទៅឲ្យរដ្ឋាភិបាលសាធារណៈរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា ។

នៅទសវត្សឆ្នាំ១៩៨០ មន្ត្រីរបស់របបសាធារណៈរដ្ឋប្រជាមានិត្យកម្ពុជាធ្វើដំណើរទៅជុំវិញប្រទេសដើម្បីប្រមូលសេចក្តីថ្លែងការណ៍បែបនេះពីជនរងគ្រោះនៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម ។ ជាសរុបក្រុមមន្ត្រីបានប្រមូលញត្តិជាង១២៥០ដែលមានហត្ថលេខាឬស្នាមផ្តិតមេដៃពីប្រជាជនជាង១លាននាក់ ។ ឯកសារទាំងអស់នេះត្រូវបានស្គាល់ថាជា “ញត្តិរណៈសិរ្ស” ហើយញត្តិនេះក៏ជាផ្នែកមួយនៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងកាត់បន្ថយអំណាចរបស់ខ្មែរក្រហម និងធ្វើឲ្យអង្គការសហប្រជាជាតិបដិសេធឈប់ទទួលស្គាល់ខ្មែរក្រហមថាជាអ្នកតំណាងស្របច្បាប់របស់កម្ពុជា ។ ញត្តិទាំងអស់នេះមិនដែលបានបញ្ជូនទៅកាន់អង្គការសហប្រជាជាតិទេ ហើយសព្វថ្ងៃនេះ ញត្តិទាំងនេះកំពុងរក្សាទុកនៅមជ្ឈមណ្ឌលកម្ពុជា ។

ញត្តិមកពីឃុំដែលលោកពូស៊ាបានរៀបរាប់ពីស្ថានភាពទូទៅអំពីឧក្រិដ្ឋកម្មដែលកើតឡើងនៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហមដូចជាការបំផ្លិចបំផ្លាញទ្រព្យសម្បត្តិនិងសត្វពាហនៈ ការកាប់សម្លាប់អ្នកភូមិ ព្រមទាំងការបំបិទសិទ្ធិសេរីភាពនិយាយស្តី ឬបញ្ចេញមតិយោបល់ ។ ញត្តិនេះបានរៀបរាប់ថាក្រោយឆ្នាំ១៩៧៩ នៅក្នុងភូមិមានចំណីអាហារ និងសម្លៀកបំពាក់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់អ្នកស្រុក ។ ទាំងនេះគឺដោយសារតែការជួយពីសំណាក់ប្រទេសវៀតណាម សាធារណៈសង្គមនិយមសូវៀត

និងប្រទេសសង្គមនិយមដែលមានចិត្តសប្បុរសផ្សេងទៀត ។ អ្នកភូមិចំនួន៣៣៧នាក់បានចុះហត្ថលេខា និងចុះឈ្មោះរបស់ពួកគាត់នៅក្នុងញត្តិនេះ ។

ញត្តិពីឃុំរបស់លោកពូស៊ា និងញត្តិជាង១០០០ផ្សេងទៀត បានផ្តល់នូវព័ត៌មានដ៏សន្ធឹកសន្ធាប់ អំពីឧក្រិដ្ឋកម្មរបស់ខ្មែរក្រហម ។ ដោយសារតែសកម្មភាពនេះត្រូវបានធ្វើឡើងកាលពី៣០ឆ្នាំមុន ពេលដែលហេតុការណ៍នៅក្នុងរបបប៉ុលពតទើបតែបញ្ចប់ទៅភ្លាមៗ ញត្តិទាំងនេះគឺមានលក្ខណៈស្ទើរតែជា «គណៈកម្មាការស្វែងរកការពិត» អំពីសម័យខ្មែរក្រហម ។

ក្រៅពីតម្លៃជាប្រវត្តិសាស្ត្រ ញត្តិរណសិរ្សនៅមិនទាន់បានយកទៅប្រើការជាភស្តុតាងនៅក្នុងដំណើរការកាត់ក្តីរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជានៅឡើយ ។ តម្លៃជាលក្ខណៈផ្លូវច្បាប់ និងតម្លៃជាភស្តុតាងរបស់ញត្តិទាំងនេះ នៅមិនទាន់ច្បាស់លាស់នៅឡើយ ។ មនុស្សជាច្រើនយល់ឃើញថា ដោយសារហេតុផលនយោបាយរបស់រដ្ឋាភិបាល សាធារណៈរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា ញត្តិទាំងនេះមិនអាចយកថាត្រឹមត្រូវទាំងស្រុងបានទេ ។ ស្ទើរតែគ្រប់ញត្តិទាំងអស់ប្តឹងអំពីឧក្រិដ្ឋកម្មខ្មែរក្រហមនិងលើកសរសើរវៀតណាមដែលបានរំដោះកម្ពុជា ។ ញត្តិជាច្រើនមានប្រើប្រាស់ភាសានយោបាយ ហើយអតីតអ្នកធ្វើញត្តិខ្លះបានសារភាពថាគេបានទទួលបានការណែនាំពីរដ្ឋាភិបាលដើម្បីបញ្ចូលភាសាខ្លះនៅក្នុងញត្តិ ។ ញត្តិមកពីឃុំរបស់លោកពូស៊ាបានរិះគន់«បនប៉ុលពត» និង «ចក្រពត្តិនិយមអាមេរិក» ។ ញត្តិនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងបន្ទាប់ពីឃុំនេះបានទទួលគំរូលិខិតពីអជ្ញាធរសាធារណៈរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា ។ ដោយសារថាញត្តិនោះគឺជាការរិះគន់លក្ខណៈនយោបាយជាជាងការរៀបរាប់អំពីឧក្រិដ្ឋកម្មខ្មែរក្រហម ដូច្នេះវាសំខាន់ណាស់ដែលបុគ្គលិកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាត្រូវមកជួប និងពិភាក្សាជាមួយអ្នកដែលនៅរស់ជីវិតដើម្បីបញ្ជាក់ពីការពិតដែលមាននៅក្នុងញត្តិទាំងនោះ ។

សម្រាប់លោកពូស៊ា ដែលនៅពេលនោះជាកុមារម្នាក់នៅឡើយក៏ដោយ ទុក្ខវេទនាដែលបង្កឡើងដោយខ្មែរក្រហមហាក់ដូចជានៅថ្មីៗសម្រាប់គាត់ ។ បន្ទាប់ពីត្រូវបានចាត់តាំងឲ្យទៅកងចល័តយុវជនពូស៊ា ត្រូវខ្មែរក្រហមបញ្ជូនឲ្យទៅហ្វឹកហាត់ក្បួនប្រយុទ្ធ ។ គាត់ព្យាយាមរត់គេច ប៉ុន្តែខ្មែរក្រហមចាប់គាត់បាន និងបានបញ្ជូនគាត់ទៅដាក់គុកអស់រយៈពេល២៨ថ្ងៃ និងដាក់ទណ្ឌកម្មឲ្យធ្វើការជាទម្ងន់ ។ នៅក្នុងគុក ពូស៊ាត្រូវគេបង្ខំឲ្យធ្វើការងារជាច្រើនថ្ងៃដោយមានអាហារតែបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះសម្រាប់បរិភោគ ។ ក្រោយមកគាត់ត្រូវបានចាត់តាំងឲ្យទៅធ្វើសង្គ្រាមជាមួយវៀតណាមនៅកោះសាឡូស រហូតដល់គាត់ត្រូវគ្រាប់កាំភ្លើងនៅដៃខាងស្តាំ ទើបគេបញ្ជូនគាត់ឲ្យត្រឡប់មកភូមិវិញ ។

តាមរយៈការជួបបែបនោះជាមួយជនរងគ្រោះ មជ្ឈមណ្ឌលកម្ពុជាបានសន្និដ្ឋានថា ទោះបីជាញត្តិភាគច្រើនមានប្រើប្រាស់ភាសានយោបាយមែនក៏ដោយ ក៏ប្រវត្តិរឿងរបស់ប្រជាជននៅតែអាច

យកជាការបាន។ មកដល់ពេលនេះ មជ្ឈមណ្ឌឯកសារកម្ពុជាទើបតែសម្ភាសន៍អ្នកធ្វើញត្តិរណៈសិរ្សបានមួយចំនួនតូចនៅឡើយ ប៉ុន្តែរឿងរ៉ាវរបស់ពួកគាត់ភាគច្រើនស្របគ្នាទៅនឹងអ្វីដែលពួកគាត់បានរៀបរាប់កាលពី៣០ឆ្នាំមុន។ អ្នកធ្វើញត្តិភាគច្រើនបានបញ្ជាក់ថា អ្វីដែលពួកគាត់បានសរសេរនៅក្នុងញត្តិកាលពីមុនមិនត្រឹមតែត្រឹមត្រូវពិតប្រាកដទេ ពួកគាត់នៅពេលនេះធ្វើញត្តិទាំងនោះដោយការស្ម័គ្រចិត្តទៀតផង។ នៅឆ្នាំនេះ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជានឹងចាប់ផ្ដើមគម្រោងមួយដើម្បីធ្វើឲ្យញត្តិរណសិរ្សនេះមានតម្លៃសមទៅនឹងការប្រឹងប្រែងរបស់អ្នករួចរស់ជីវិតនៅពេលនេះ និងព្រមទាំងធ្វើឲ្យមានសកម្មភាពឡើងវិញនូវគណៈកម្មាការស្វែងរកការពិតមិនផ្លូវការមួយដែលបានបង្កើតឡើងកាលពី៣០ឆ្នាំមុន។ តាមរយៈការធ្វើបទសម្ភាសន៍ជាមួយអ្នកធ្វើញត្តិរណៈសិរ្សជាង១០០០០នាក់ និងជួយអ្នកទាំងនេះដាក់ពាក្យបណ្ដឹងទៅកាន់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាមិនត្រឹមតែផ្ដល់ភស្តុតាងដ៏សន្ធឹកសន្ធាប់ទៅកាន់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញទេ ថែមទាំងភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងអង្គជំនុំជម្រះទៅនឹងអ្នកធ្វើញត្តិដែលញត្តិរបស់ពួកគាត់មិនដែលទទួលបាននូវការយកចិត្តទុកដាក់យូរមកហើយទៀតផង។

ដោយមានបុគ្គលិកមជ្ឈមណ្ឌឯកសារកម្ពុជានៅក្បែរគាត់ផង ពូស៊ា ដែលឥឡូវនេះមានតំណែងជាមេឃុំ បានអានឈ្មោះនៅក្នុងញត្តិនោះមួយម្ដងៗ និងបានប្រាប់ពីអ្វីស្ថានភាពរបស់អ្នកធ្វើញត្តិដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងនោះ។ អ្នកធ្វើញត្តិខ្លះបានស្លាប់ ខ្លះប្ដូរទីលំនៅ ប៉ុន្តែនៅមានអ្នកធ្វើញត្តិជាច្រើនទៀតដែលរស់នៅភូមិក្បែរៗនោះ ហើយអ្នកទាំងនេះបានមកជួបជាមួយបុគ្គលិមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាទៀតផង។ នៅពេលដែលពូស៊ាកំពុងតែចាត់តាំងអនុប្រធានរបស់គាត់ឲ្យរៀបចំកិច្ចប្រជុំមួយជាមួយអ្នកភូមិ ពូស៊ាបានអានមកដល់ឈ្មោះគាត់ដែលមាននៅក្នុងញត្តិនោះដែរ ហើយគាត់ក៏ផ្ទុះសំណើចជាខ្លាំង។ សំណើចរបស់ពូស៊ាបានបង្ហាញពីតម្លៃនៃការនៃការប្រើប្រាស់ញត្តិរណៈសិរ្សដើមជាការចាប់ផ្ដើមចំពោះគម្រោងចូលរួមរបស់ជនរងគ្រោះរបស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា។ អ្នកដែលឃើញឈ្មោះខ្លួនឯងនៅលើញត្តិចាស់នោះបានចាប់ផ្ដើមនឹកឃើញដល់ការចូលរួមរបស់ពួកគាត់នៅក្នុងកិច្ចការចងក្រងឯកសារអំពីឧក្រិដ្ឋកម្មក្នុងរបបខ្មែរក្រហមកាលពីមុន។ អ្នកធ្វើញត្តិជាច្រើនដែលបានជួបជុំគ្នានៅពេលនោះ បានទទួលស្គាល់ញត្តិនោះនៅពេលឃើញឈ្មោះរបស់ពួកគាត់។ ពូស៊ាបានចាប់ផ្ដើមនឹកឃើញអំពីប្រវត្តិនៃការធ្វើញត្តិនៅពេលនោះ។

កាលពីឆ្នាំ១៩៧៨ បន្ទាប់ពីត្រូវរបួសនៅក្នុងសង្គ្រាមជាមួយប្រទេសវៀតណាម ពូស៊ាត្រូវបានបញ្ជូនត្រលប់មកកាន់ភូមិរបស់គាត់វិញ។ គាត់បានចិញ្ចឹមមាន់នៅក្នុងភូមិរបស់គាត់ នៅពេល

ដែលប្រជាជនមួយចំនួន រួមទាំងបងប្អូនជីដូនមួយរបស់គាត់ ត្រូវគេចាប់ខ្លួន ។ ប្រជាជនទាំងអស់នេះត្រូវបានចោទប្រកាន់ថាមិនប្រឹងប្រែងធ្វើការ ។ បងប្អូនជីដូនមួយរបស់គាត់បាត់ខ្លួនចាប់ពីថ្ងៃនោះមក ។

រឿងរ៉ាវរបស់ពូស៊ាត្រូវបាត់បង់នៅមុនពេលដែលបុគ្គលិកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាមកដល់ខេត្តកំពត ជាមួយនឹងហត្ថលេខានិងបែបបទព័ត៌មានឲ្យជនរងគ្រោះសម្រាប់ធ្វើពាក្យបណ្ដឹងទៅអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ។ តាមរយៈការធ្វើបទសម្ភាសន៍ជាមួយពូស៊ាឡើងវិញម្ដងទៀត មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបានជួយឲ្យពូស៊ាដឹងថា បទពិសោធន៍របស់គាត់កាលពីមុនមិនត្រូវបានគេបំភ្លេចចោលនោះទេ ។ តាមរយៈការបញ្ជូនពាក្យបណ្ដឹងរបស់ពូស៊ាទៅកាន់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
ពូស៊ាបានធ្វើឡើងសារជាថ្មីម្ដងទៀតនូវការចូលរួមជារួមមួយ ដើម្បីនាំយកមេដឹកនាំរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យមកទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខច្បាប់ ។

អេនឌ្រូ ស្ដាញមេន, នៀល ប៉ាយ, កែដ្រាអ៊ីក ក្លាសស្ប៉ាយ
ជំនួយការផ្នែកច្បាប់
មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា